

ΘΕΑΤΡΟΝ

Θέατρον Κυβέλης: Στρίνδβεργ «Ο πατέρας»

ΕΙΣ τὸ θέατρον Κυβέλης ἐπέπνευσεν αἴφνης ἰσχυρὰ πνοή τῆς μεγάλης Τέχνης· ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Στρίνδβεργ παρὰ τὴν περίπου ἀδυσώπητον ἰταμότητά της, περίπου ἀδυσώπητον, — διότι ποίος θὰ ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ μερικά λυρικά τρυφερώτατα μέρη; — ἀποκαθήλωσεν ἐπὶ διπλὴν ἐσπέραν τελείως ἀκίνητον τὸ ἀνησυχώτερον τῶν θεατρικῶν κοινῶν, τὸ ἀθηναϊκόν! Ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Στρίνδβεργ διερμηνευομένη ἀπὸ τὴν τέχνην τοῦ κ. Θωμᾶ Οἰκονόμου. Ἀναμφισβητήτως αἱ ἐμφανίσεις τοῦ Ἑλλήνος καλλιτέχνην ὄχι μόνον διότι εἶνε τόσο σπάνια εἶνε καὶ τόσο καλαί. Ὁ εἰς τὸ «Σπίτι τῆς Κούκλας» ὡς ἰατρὸς Ράγκ «ἐπιφόβως καλός», καθὼς ἔγραφα κάποτε εἰς τὴν στήλην αὐτὴν διερμηνεύων τὴν κρίσιν ἀτιθίδος ἢ ὁποία ἦτο καὶ κρίσις μου, εἰς τὸν «Πατέρα» τοῦ Στρίνδβεργ καταδείχθη ἀριστος. Ὁ ἀσθενικὸς καὶ ὡσὸν καχεκτικὸς κατὰ τὸ σαρκίον καὶ διατὶ ὄχι καὶ ὡσὸν παράλυτος, ἔσχε πολὺ τὸ ὑπερόχως νευροπαθὲς ἀλλὰ καὶ νευρώδες, τὸ σφικτοδεμένον, τὸ ἔντονον, τὸ σθεναρόν, τὸ εὐρύθυμον καὶ πολύρρυθμον, τὸ πλουσιώτατα ἐναλλάσσον εἰς τόνον καὶ εἰς χρόνον, τὸ ὀξέως ἐκρηγνύμενον καὶ ἐν ταῦτῳ συγκρατημένον, τὸ ἐναργῶς ἐκδηλούμενον ἀλλὰ καὶ τόσο πάντοτε ἐσωτερικόν. Καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὰ ὡς ἄνω λυρικά τρυφερώτατα μέρη, τὸ παράτονον τοῦ ἦτο ὡς ν' ἀνέβλυζεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν πηγὴν τῆς ἀνδρικής αἰσθητικότητος, ἢ ὁποία δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ εἶνε παρ' αὐτῷ εἰμὴ πηγὴ ὀδύνης. Ὅσοι τὸν ἤκουσαν δὲν θὰ τὸν λησμονήσουν ποτὲ νοσταλγοῦντα τοὺς πρώτους

εἰδυλλιακοὺς περιπάτους μετὰ τὴν γυναῖκα του, ἀνάμεσα εἰς τ' ἄνθη, τότε ποὺ τὸ χεράκι της ἦτο τόσο ἀπαλόν, ποὺ τὰ μαλλιά της καθὼς καὶ τὸ χεράκι της ἐμύριζαν βανίλια· ἀκόμη περισσότερο ὅταν ἐνοστιάλοι ἐνα γυναικεῖον στήθος, ἔστω καὶ τῆς γηραιᾶς τροφοῦ, ἢ ἰδίως μόνον τῆς μητέρας τὸ στήθος, διὰ νὰ ἐπακουμβήσῃ καὶ ν' ἀναπαυθῇ, ἐπ' ὀλίγον νὰ λησμονήσῃ. . . . Καθὼς ἀφ' ἑτέρου ὅσον ἀφορᾷ ὅλον τὸ λοιπὸν δράμα, θὰ σχηματίζεται μέσα των ἑνας κύκλος ὑποδαντείου κολάσεως, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ κολασμένος τῆς φοβεραῆς ὑποψίας εἰς μάτην στριφογυρίζει καὶ σφαδάζει, ἕως οὗ τέλος σκάνει, — ὁ νέος κύκλος κολάσεως ποὺ ἀποτελεῖ ἢ σύγχρονος νευροπάθεια ἢ ὑπὸ τὸ κέντρον τῆς ἐμμόνου ιδέας, ἐξικνουμένη εἰς ἀκατάσχετον παρορμητικὴν ἰδεοληψίαν. Ὡς ἐνθυμεῖσθε βέβαια ὅσοι ἐδιαβάσατε ἢ εἶδατε, ἔστω καὶ μίαν φορὰν, τὸ ἔργον τοῦ κατ' ἐξοχὴν μισογύνου «υἱοῦ τῆς ὑπηρετρίας», ἢ ἕμιμονος ιδέα τὴν ὁποίαν ἐνσπείρει ἢ σύζυγος εἰς τὴν ὑφισταμένην ἤδη νευροπάθειαν τοῦ συζύγου διὰ νὰ περιορίσῃ εἰς μόνον τὸν ἑαυτὸν τῆς ἐπὶ τῆς θυγατρὸς των ἐξουσίαν, εἶνε ἢ ὑποψία ὅτι, ἢ παρ' αὐτοῦ θεωρουμένη ἀνεκαθεν ὡς κόρη του δὲν εἶνε κόρη του. . . . Καθ' ὅλην τὴν ἐναγωνίον ἐξέλιξιν τῆς ὑποψίας ταύτης εἰς ἰδεοληψίαν μετὰ φυσικῆς τέλος παρορμήσεως ποὺ ἐκπαῖ καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας κόρης του καὶ ποὺ ἀναχαιτίζεται μόνον ἀπὸ τὴν σκληρὰν καλοσύνην τῆς τροφοῦ ποὺ τοῦ φορεῖ τὸν ζουρλομανδύαν ἐντὸς τοῦ ὁποίου λυτροῦται αἴφνης ὁ δεσμώτης κολασμένος χάρις εἰς τὸν θάνατον, δὲν ὑπῆρξε στιγμή κατὰ τὴν ὁποίαν ἢ ἠθοποιῖα, ἢ ὑπόκρισις τοῦ κ. Θωμᾶ Οἰκονόμου νὰ μὴ ἄφησαν βαθύτατον καὶ ὄλως ἰδιότυπον τὸν τύπον αὐτῆς ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ θεατοῦ. Καὶ δὲν εἶνε βέβαια ὁ μικρότερος θρίαμβος τοῦ διηγεκοῦς θριαμβευτοῦ τῆς διπλῆς ὄλης ἐσπέρας τὸ ὅτι τὴν μακροτάτην, τὴν ἐμπλεων ἀδημονίας, τὴν καταθλιπτικωτάτην σκηρὴν καθ' ἣν ὁ περιβεβλημένος τὸν ζουρλομανδύαν ὀμιλεῖ πεσμένος ὑπτίως ἐπάνω εἰς ἕνα καναπέ, οἱ θεαταὶ δὲν τὴν ἠνέχθησαν, δὲν τὴν ὑπέμειναν. . . ὡς μετὰ θανάσιμον ἠδονὴν τὴν ἐρρόφησαν ἀπνευστί!

Οἱ λοιποὶ συμμετασχόντες τῆς παραστάσεως ἠθοποιοί, οἱ κ. κ. Καλογερίκος, Βενιέρης, ἢ κ. Βασιλικὴ Δημοπούλου, — ἰδίως ἢ κ. Γαλάτη ὡς σύζυγος, — ὡ! τῆς θηριωδίας σου, ὕαινα ψυχρόαιμος, ὡς θὰ ἔλεγεν ἴσως κριτικὸς τῆς παρελθούσης γενεᾶς, — ἀπετέλεσαν πλαισίον ὄχι ἀδόκιμον διὰ τὸν πρωταγωνιστὴν.